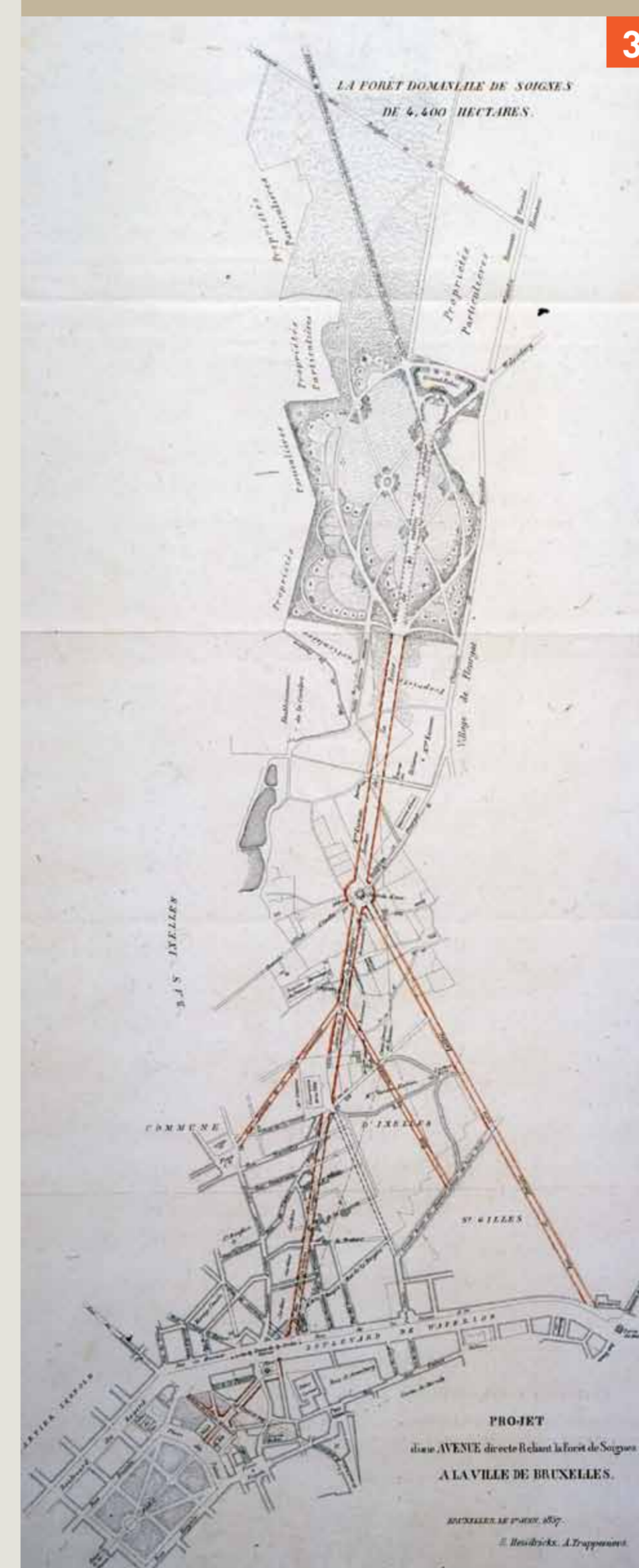
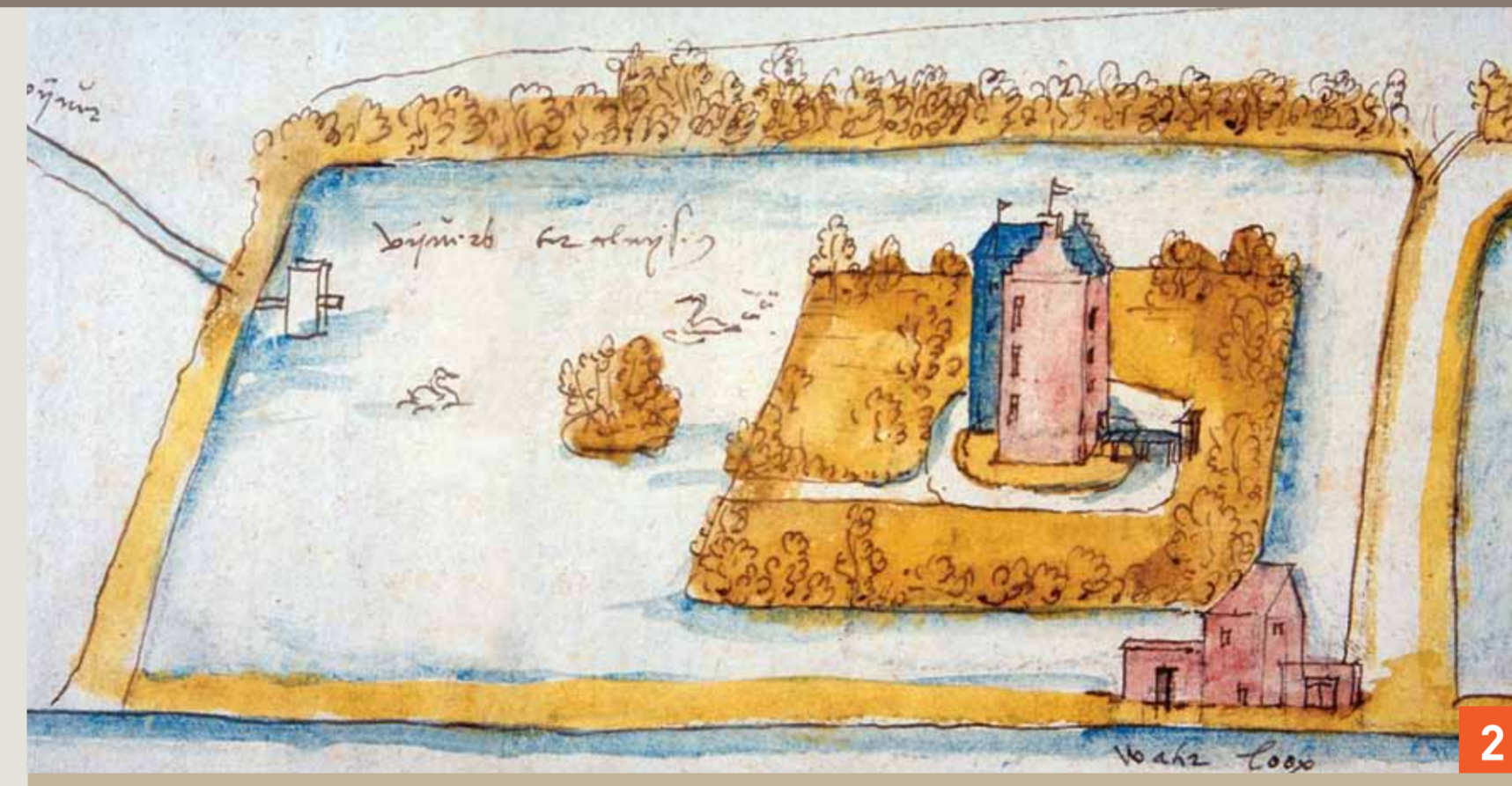
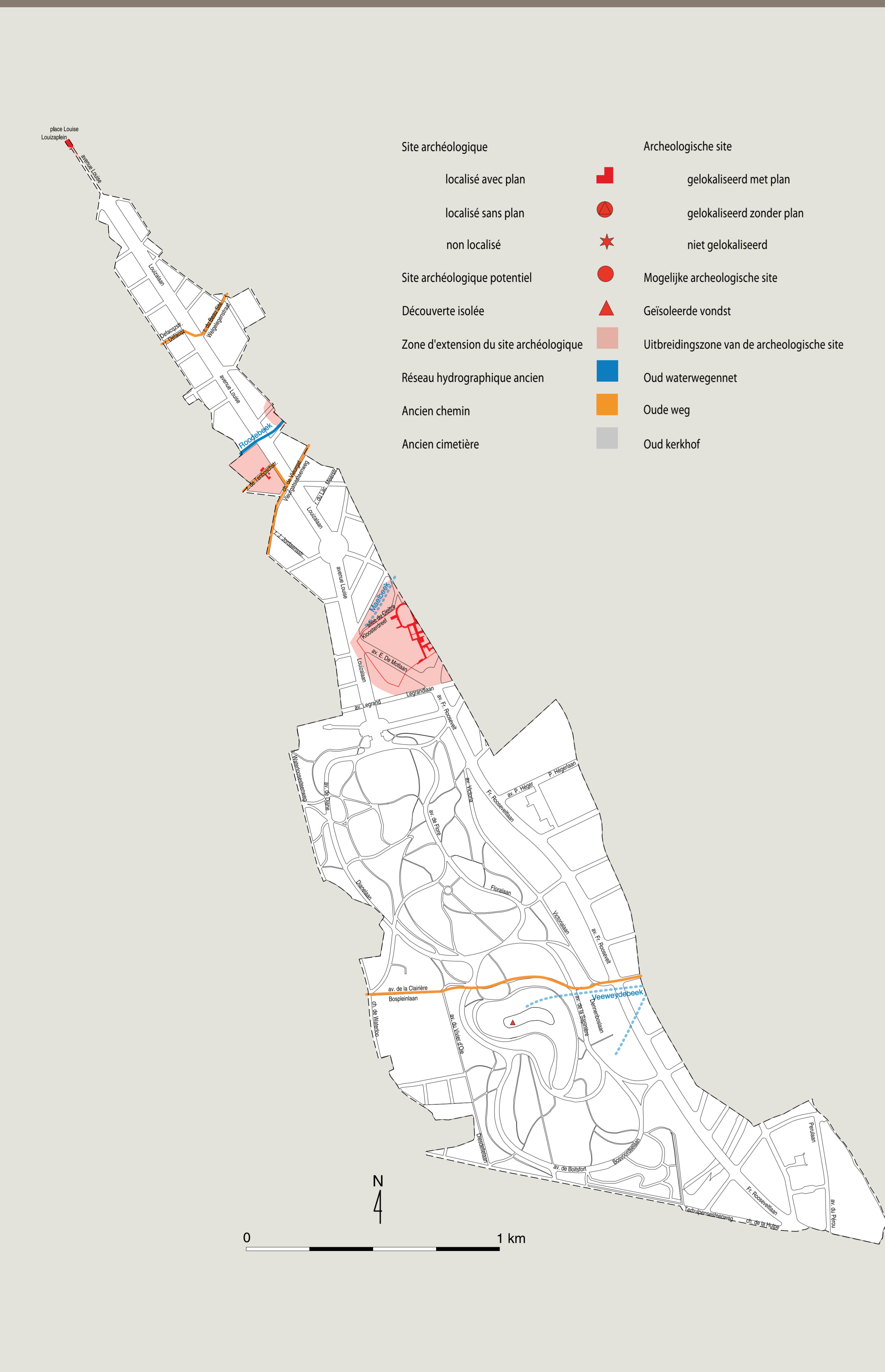

AUTOUR DE L'AVENUE LOUISE IN DE OMGEVING VAN DE LOUIZALAAN

Partie de la Ville de Bruxelles, le quartier Louise se compose de l'avenue Louise et de ses abords immédiats, du bois de la Cambre, ainsi que de l'avenue Franklin Roosevelt et d'une partie du plateau du Solbosch. La majorité des sites archéologiques recensés datent du Moyen Âge et des Temps Modernes (hameau, maison de plaisance, fortifications). Le plus emblématique est celui de l'abbaye cistercienne de la Cambre, dont une partie des bâtiments est située sur le territoire de la commune d'Ixelles. Fondé en 1201 et supprimé en 1796, l'ancien complexe monastique est désormais classé comme monument et site.

De Louizawijk, die deel uitmaakt van de stad Brussel, bestaat uit de Louizalaan en haar omgeving, het Ter Kamerenbos, de Franklin Rooseveltlaan en een deel van Solbosch. Het overgrote merendeel van de vondsten en ontdekkingen kunnen toegeschreven worden aan de middeleeuwen en aan de nieuwe tijd (een gehucht, een buitenverblijf, versterkingen). Het meest opvallende geheel is uiteraard de cisterciënzerabdij van Ter Kameren, waarvan een deel van de gebouwen op het grondgebied van Elsene gelegen is. Vandaag is dit monastieke geheel, dat gesticht werd in 1201 en opgeheven in 1796, beschermd als monument en site.

- 1 Carte des sites et des découvertes archéologiques.
Kaart van de archeologische vindplaatsen en vondsten.
- 2 La maison de plaisance dite L'Ermitage, XVIIe siècle (AGR).
Het buitenverblijf L'Ermitage, 17e eeuw (AR).
- 3 Projet d'avenue proposé par J.-P. De Joncker pour relier le quartier Louise au bois de la Cambre, 1848 (AVB).
Ontwerp van de laan door J.-P. De Joncker om de Louizawijk te verbinden met het Ter Kamerenbos, 1848 (SAB).
- 4 Le hameau du Verkeerden Haan, au niveau de l'ancien tracé de la chaussée de Vleurgat, 1708 (AGR).
Het gehucht Den Verkeerden Haan langs het oude traject van de Vleurgatsesteenweg, 1708 (AR).
- 5 Vue de l'abbaye de la Cambre par Denys Van Asloot, 1609 (MBAN).
Zicht op de Ter Kamerenabdij door Denys Van Asloot, 1609 (MBAN).
- 6 L'abbaye de la Cambre. Façade de l'église abbatiale donnant sur la cour d'honneur, 2008.
De Ter Kamerenabdij. Voorgevel van de abdijskerk die uitgaat op het voorplein, 2008.
- 7 L'avenue Louise à hauteur de la place Stéphanie, vers 1900 (coll. van Kalken).
De Louizalaan ter hoogte van het Stefaniaplein, omstreeks 1900 (verz. van Kalken).

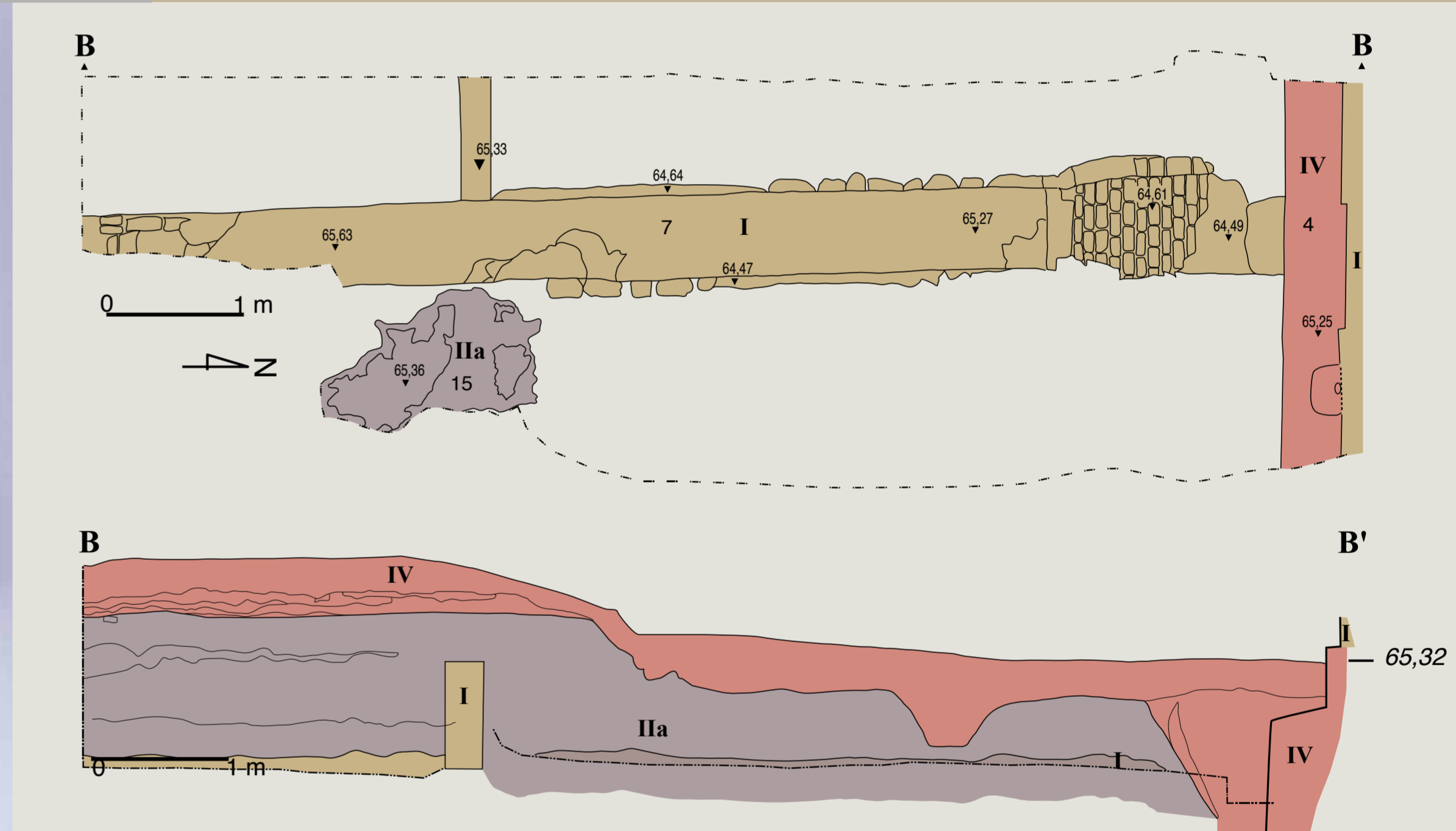
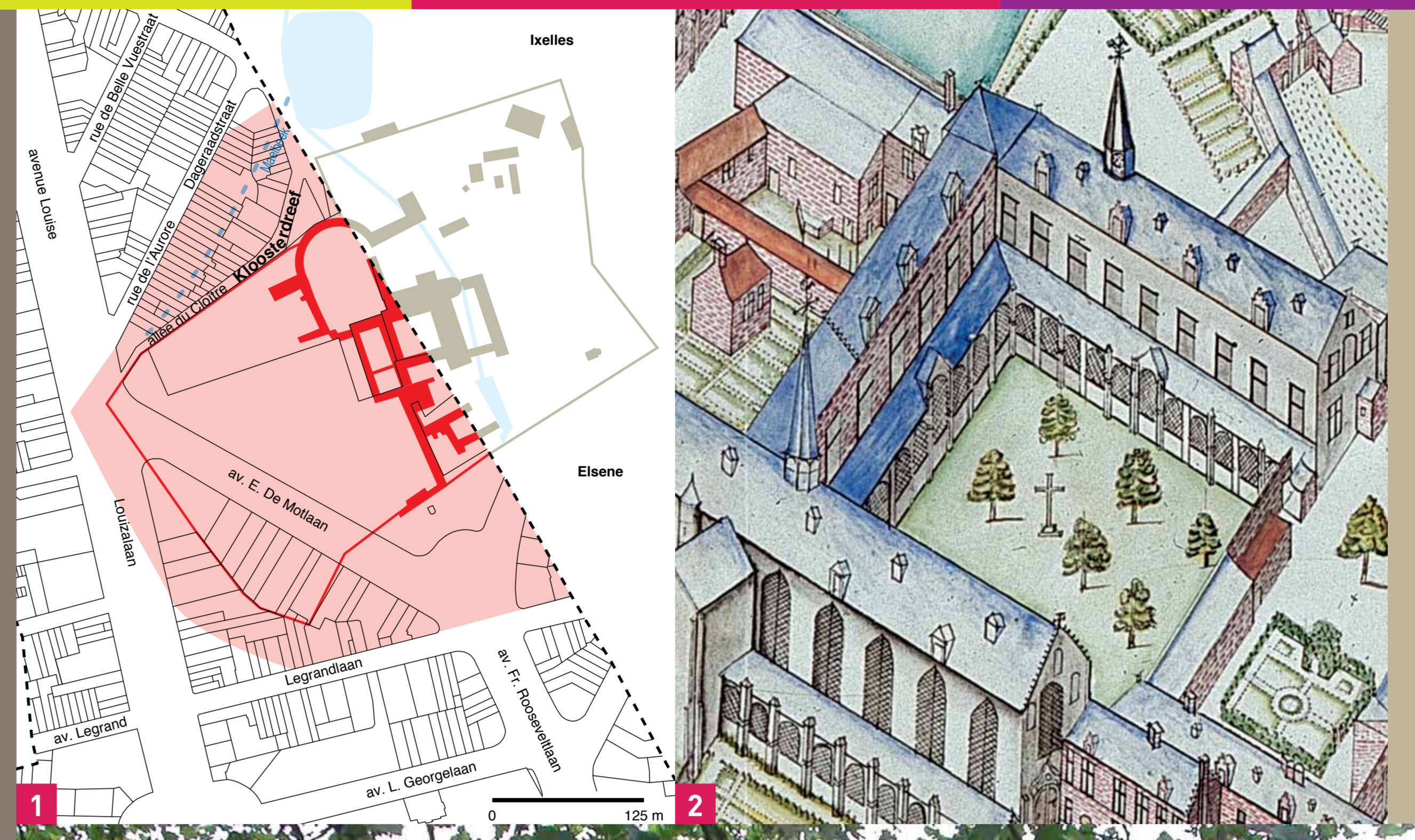

LE RÉFECTOIRE DES MONIALES DE LA CAMBRE

DE EETZAAL VAN DE MONNIKEN VAN TER KAMEREN

En 2001, des travaux de réaménagements des jardins de l'abbaye de la Cambre furent l'occasion de réaliser une intervention archéologique à hauteur de l'ancien réfectoire des moniales. Trois tranchées furent ouvertes perpendiculairement au mur gothique du cloître. Un sondage archéologique fut encore opéré à l'angle du réfectoire et de l'aile de la salle capitulaire en 2007. Les investigations ont permis de localiser la façade sud du réfectoire, son mur ouest, de même que les passages vers les cuisines. Il ressort aussi que le cloître fut bâti sur des fondations alliant pieux de bois et moellons de pierre calcaire.

In 2001 werd er naar aanleiding van werken in de tuin van de abdij van Ter Kameren een opgraving georganiseerd tegenover de oude refter van de cisterciënzers. In totaal werden er drie sleuven aangelegd ter hoogte van de gotische kloostermuur. In 2007 vond er nog een archeologisch onderzoek plaats in de hoek tussen de refter en de vleugel van de kapittelzaal. Dankzij deze ingrepen konden de zuidelijke gevel en de westmuur van de refter, alsook de doorgangen richting de keukens gedocumenteerd worden. Bovendien ontdekte men eveneens dat de funderingen van het klooster opgetrokken waren op houten palen en bestonden uit blokken kalksteen.

1 L'abbaye de la Cambre, à cheval sur les territoires de la Ville de Bruxelles et de la commune d'Ixelles. Extrait de la carte des sites et des découvertes archéologiques.

De Ter Kamerenabdij op de grens tussen de territoria van de stad Brussel en de gemeente Elsene. Detail uit de kaart van de archeologische vindplaatsen en vondsten.

2 Le cloître de l'abbaye de la Cambre, détail d'une carte du monastère de G. Couvreur, 1716-1720 (AGR).

Het klooster van de Ter Kamerenabdij, detail van een kaart van het klooster van G. Couvreur, 1716-1720 (AR).

3 Le mur gothique de l'ancien réfectoire, 2008.

De gotische muur van de vroegere refter, 2008.

4 Anses découvertes en 1984 à proximité du réfectoire, XVIIe-XVIIIe siècles.

Oren van kookpotten die in 1984 ontdekt werd nabij de refter, 17e-18e eeuw.

5 Tranchée recoupant le mur occidental du réfectoire et le mur de refend appartenant aux espaces de cuisines, 2001.

Sleuf met in het midden de westelijke muur van de refter en aan de linkerkant de draagmuur van de keukens, 2001.

6 Assiette en majolique découverte en 1984 près du four à pain voisin du réfectoire, 1600-1650.

Bord in majolica met dambordmotief, gevonden in 1984 ter hoogte van de broodoven, gelegen naast de refter, 1600-1650.

7 Plan et coupe d'une tranchée ouverte en 2001 au niveau de l'ancien réfectoire.

Plan en doorsnede van een aangelegde sleuf ter hoogte van het klooster in 2001.

